

Ympäristöterveydenhuollon palvelujen järjestäminen Salon ja Someron alueella 1.1.2023 alkaen

Kaupunginhallitus 06.06.2022 § 208
3309/00.04.01/2022

Valmistelija

Ympäristöterveyspäällikkö Riitta Suutari, riitta.suutari@salo.fi, 02 778 4601

Ympäristöterveydenhuolto on ympäristöperäisten terveysriskien vähentämiseen, poistamiseen ja ehkäisemiseen tähtäävää toimintaa. Se on osa ennaltaehkäisevää perusterveydenhuoltoa, jossa riskit huomioon ottaen valvotaan viime kädessä ihmisen terveyteen vaikuttavaa elinympäristöä. Ympäristöterveydenhuoltoon kuuluvat terveydensuojelu-, elintarvike-, tupakkalain sekä eläinten terveyden ja hyvinvoinnin valvonta ja eläinlääkäripalvelut.

Laki ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueesta (410/2009, jäljempänä yhteistoimintalaki) koskee ympäristöterveydenhuollon järjestämistä kunnassa ja kuntien välistä yhteistyötä. Ympäristöterveydenhuollon lakeja ovat terveydenhuoltolain (1326/2010) 21 §:n mukaan terveydensuojelulaki (TsL 763/1994), elintarvikelaki (EL 297/2021), tupakkalaki (TupL 549/2016) sekä eläinlääkintähuoltolaki (ELH 765/2009) Ympäristöterveydenhuollon tehtäviksi on annettu lisäksi kunnan lääkelain (395/1987) 54 a, c, ja d §:issä kunnalle määrätyt tehtävät.

Yhteistoimintalain 2 §:ssä määritellään ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueelle asetetut vaatimukset. Pääasiallisesti vaatimusten mukaan kunnalla tai ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueella on oltava tehtävän järjestämiseksi sekä tarkoituksenmukaisen työnjaon ja erikoistumisen mahdollistamiseksi käytettävissään vähintään 10 henkilötyövuotta vastaavat henkilöresurssit tähän tehtävään.

Ympäristöterveydenhuollon tehtävien järjestämiseen tarkoitettuun 10 henkilötyövuotta vastaaviin henkilöresursseihin lasketaan kuuluviksi ympäristöterveydenhuollon tehtäviä hoitavat viranhaltijat, toimistotyöntekijät sekä muu avustava henkilökunta siltä osin, kuin he avustavat ympäristöterveydenhuollon viranhaltijoita ympäristöterveydenhuollon tehtävissä.

Someron kaupungin ympäristöterveydenhuollon palvelut on tuottanut Forssan seudun hyvinvointikuntayhtymä (FSHKY, alun perin Forssan seudun terveydenhuollon kuntayhtymä FSTKY) 1.1.2013 alkaen. Sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen siirtyessä 1.1.2023 hyvinvointialueiden järjestettäväksi, on niiden ympäristöterveydenhuollon valvontayksiköiden, jotka ovat sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymien yhteydessä, organisoitava toimintansa uudelleen 1.1.2023 mennessä. Kanta-Hämeen maakunnan alueella on käynnissä valmistelu, jossa Forssan seudun kunnat (Forssa, Tammela, Jokioinen, Ypäjä ja Humppila) ja Riihimäen seudun kunnat (Riihimäki, Loppi, Hausjärvi ja Janakkala) järjestäisivät palvelut siten, että järjestämisvastuu olisi Riihimäen kaupungilla (vastuukuntana Riihimäki. Someron on 1.1.2023 alkaen hankittava palvelut Varsinais-Suomen maakunnan puolelta.

Someron kaupunki (Kaupunginjohtaja Sami Suikkanen ja perusturvajohtaja Marjaana Sorokin) ja FSHKY (terveysvalvonnan johtaja Leena Haimi) ovat käyneet neuvotteluja Someron alueen palvelujen järjestämisestä erikseen Liedon kunnan (yhteistoiminta-alueessa Lieto, Aura, Kaarina, Kemiönsaari, Koski TL, Lieto, Loimaa, Marttila, Oripää, Paimio, Parainen, Pöytyä, ja Sauvo) ja Salon kaupungin kanssa.

Käytyjen neuvottelujen perusteella neuvotteluryhmän näkemyksenä on, että Someron tulisi järjestää alueensa palvelut 1.1.2023 alkaen ensisijaisesti Salon kaupungin kanssa. Perusteena ovat mm. seuraavat asiat:

- Salo ja Somero ovat tehneet yhteistyötä ennen vuotta 2013 esim. eläinlääkäripäivystyksessä ja laboratoriopalveluiden osalta.
- Palkkaharmonisoinnin vaikutukset olisivat pienemmät muodostettaessa Salon ja Someron yhteistoiminta-alue.
- Salon kaupungin ympäristöterveydenhuollon henkilökuntaan (11 htv) kuuluvat tällä hetkellä ympäristöterveyspäällikkö, 5 terveystarkastajaa, 3 eläinlääkärinä, valvontaeläinlääkäri ja toimistosihteeri. Someron ympäristöterveydenhuollon siirtyessä Salon järjestettäväksi vahvistuisi valvontayksikön henkilöstömäärä, kun FSHKY:ltä siirtyisi Salon ympäristöterveydenhuollon organisaatioon 2 eläinlääkärinä ja 1 terveystarkastajana.

Käytyjen neuvottelujen ja laadittujen alustavien laskelmien perusteella vuoden 2021 tilinpäätösluvuilla Salon kaupungin osuus yhdistetystä toiminnasta olisi karkealla tasolla noin kolme neljänestä ja Someron osuus neljännes. Asiaa koskevissa neuvotteluissa on todettu, että kuntien välinen kustannusjako toteutettaisiin todennäköisesti toiminnan aloitusvaiheessa suoritteisiin perustuvalla laskennallisella jakoperusteella, mutta tavoitetilana on, että kustannusjako saadaan muutettua reaalisesti suoriteperusteisuuteen noin 1 – 2 vuoden siirtymäajan kuluessa.

Someroa lukuun ottamatta Varsinais-Suomen alueella on eriytetty pieneläinpäivystys. Salolla on Evidensia eläinlääkäripalvelut Oy:n kanssa pieneläinpäivystyspalveluiden hankintasopimus ajalle 1.3.2020- 28.2.2023. Sopimukseen liittyy kahden vuoden optio, mikäli päätös sopimuskauden jatkamisesta (optio) tehdään viimeistään kuusi kuukautta ennen sopimuskauden päättymistä. Tällä hetkellä Salon kaupungille ei aiheudu sopimuksesta kustannuksia. Sopimus on ns. käyttöoikeussopimus eli pieneläinpäivystyspalvelua käyttäviltä asiakkailta peritään kilpailutetut asiakasmaksut. Someron liittyminen Salon ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueeseen edellyttää neuvottelua Someron pieneläinpäivystyksen osalta. Päivystysalueen laajenemisesta mahdollisesti aiheutuva lisäkustannus tulisi Someron maksettavaksi.

Tarkoituksena on, että Salon ja Someron kaupungit tekevät valtuustoissaan samansisältöiset periaatepäätökset kesäkuussa 2022 yhteistoiminnan aloittamisesta 1.1.2023 alkaen. Viranhaltijavalmistelun aikataulutavoitteena on, että varsinainen erikseen valmisteltava yhteistyösopimus voidaan hyväksyä osapuolten luottamustoimielimissä syyskuun 2022 loppuun mennessä.

Osapuolten yhteisiin valmistelupalaveriin ovat Someron kaupungista osallistuneet kaupunginjohtaja Sami Suikkanen ja perusturvajohtaja Marjaana Sorokin, FSHKY:stä terveysvalvonnan johtaja Leena Haimi sekä Salon kaupungista kaupunginjohtaja Anna-Kristiina Korhonen, rakennus- ja ympäristövalvonnan johtaja Janne Ranki, ympäristöterveyspäällikkö Riitta Suutari, kaupunginlakimies Antti Mäkelä ja henkilöstöasiantuntija Anne Kujanpää.

Päätösehdotus

Kaupunginhallitus päättää ehdottaa valtuustolle seuraavaa:

1) Valtuusto päättää Salon kaupungin osalta hyväksyä, että Salon kaupungin ja Someron kaupungin kesken muodostetaan sopimusperusteinen yhteistoiminta-alue ympäristöterveydenhuollon palvelujen tuottamiseksi alueella siten, että Salon kaupunki toimii 1.1.2023 alkaen alueen palvelut järjestävänä ns. vastuukuntana.

2) Valtuusto hyväksyy, että palvelut järjestetään seuraavien pääperiaatteiden mukaisesti:

- Molempien kuntien alueella sijaitsee palvelupiste tai -pisteitä, joista on saatavilla terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluja. Someron kaupungin alueella säilyy eläinlääkärivastaanotto, minkä lisäksi Someron kaupunki järjestää terveysvalvonnan käyttöön toimitilan Somerolla tapahtuvaa terveysvalvonnan asiakaspalvelua varten.
- FSHKY:n nykyisestä henkilöstöstä siirtyvät Salon kaupungin palvelukseen liikkeenluovutuksen periaattein vanhana henkilöstönä ne työntekijät, joiden pääasiallisena tehtävänä on Someron alueen palvelujen tuottaminen. Toukokuussa 2022 em. henkilöstöön kuuluu kaksi eläinlääkärinä ja yksi terveystarkastaja.
- Toiminnan pääasiallinen kustannusjako Salon ja Someron kaupunkien kesken toteutetaan sopimuksessa erikseen tarkennettavalla tavalla laskennalliseen tai reaalisesti suoritettuihin perustuen.
- Someron pieneläinpäivystyksen kustannus määräytyy Someron alueelle neuvoteltavan erillisen sopimuksen mukaisesti.

3) Toimintaa koskeva yhteistoimintasopimus hyväksytään Salon ja Someron kaupunginhallituksissa syksyllä 2022.

Päätös Vt. kaupunginjohtaja täydensi päätösehdotustaan siten, että kaupunginhallitus päättää tarkastaa pöytäkirjan tämän asian osalta jo kokouksessa.

Kaupunginhallitus päätti hyväksyä täydennetyt päätösesitykset.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän asian osalta jo kokouksessa.

Tiedoksianto

Toimistopalvelut